

ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT

odborný poradní orgán ministra zemědělství

<http://eagri.cz/public/web/mze/ochrana-zvirat/ustredni-komise-pro-ochranu-zvirat/>

e-mail: ukoz@mze.cz

Adresa: Těšnov 17, 117 05 Praha 1

Datum: 1. února 2016

DOPORUČENÍ PŘESEDY ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT **K UPLATŇOVÁNÍ PRÁVA NA NAVRÁCENÍ PSA Z TITULU VADNÉHO PLNĚNÍ**

Ústřední komise pro ochranu zvířat je podle § 21 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, odborným poradním orgánem ministra zemědělství na úseku ochrany zvířat zřízeným k plnění úkolů uvedených v § 20 odst. 1 tohoto předpisu.

Dne 10. října 2015 obdržel předseda Ústřední komise pro ochranu zvířat podnět odborné platformy ANIMAL EYE, z.s. (www.animaleye.cz), která má na úseku ochrany zvířat statut oficiálního připomínkového místa v mezirezortním připomínkovém řízení, a to ke zpřesnění výkladu § 2106 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), ve vazbě na § 494 téhož předpisu.

V odůvodnění zaslání podnětu se uvádí následující:

1. Nová civilní úprava opustila dosavadní pojetí zvířete jako věci v právním smyslu a zavedením tzv. dereifikace zvířat vykročila v otázce jejich právního postavení novým směrem. Návrh se po vzoru dalších evropských úprav a jejich vývoje v posledních dvaceti letech vymanil z dogmatu římského práva o „bučících nástrojích“ a v ustanovení § 494 NOZ stanovil, že *„živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor; živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.“* Předmětné ustanovení má výrazně etický rozměr a formuluje žádoucí postoj společnosti ke zvířatům, která jsou na rozdíl od neživých věcí citíci

bytostmi. Klauzule slouží jako důležité vodítko pro interpretaci a aplikaci soukromého práva, případně i pro budoucí tvorbu nových právních norem, a plní tak v oblasti soukromého práva podobnou funkci, jako preambule zákona na ochranu zvířat proti týrání v oblasti práva veřejného (srov. MÜLLEROVÁ, Hana: Zvíře jako předmět právní úpravy veřejného práva a nový občanský zákoník. *České právo životního prostředí*. Praha: Česká společnost pro právo životního prostředí, roč. XVI, č. 1/2014, s. 17-20). Obdobné použití ustanovení o věcech na živá zvířata znamená, že zvířata nadále budou moci být ve vlastnictví osob a bude možné na ně aplikovat ustanovení o vlastnickém právu (například pokud jde o smlouvu kupní či darovací), pokud to v daném případě nebude odporovat povaze zvířete jako živého tvora. Na vymezené právní vztahy se tedy ve smyslu čl. 41 odst. 1 Legislativních pravidel vlády příslušná (jiná) ustanovení aplikují v plném rozsahu.

2. Zda použití příslušných ustanovení v konkrétní situaci odporuje povaze zvířete jako živého tvora, je třeba dovodit výkladem podle okolností případu. Obecně lze soudit, že ustanovení občanského zákoníku o věcech nebude možné aplikovat, pokud by to působilo zvířeti bolest či utrpení (fyzické či psychické). Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku uvádí jako příklad použití psa coby zástavy v situaci, kdy zvíře lpí na svém pánovi a jeho předáním zástavnímu věřiteli jako osobě cizí by pes byl vystaven stresu. Úprava tedy nezohledňuje jen samotné zvíře, ale také jeho majitele a bere v ochranu i jejich vzájemný vztah a emoční vazbu.
3. Z uvedeného důvodu je třeba mít za to, že pokud dojde k nabytí psa formou koupě a mezi novým vlastníkem a psem dojde k vytvoření emoční vazby, jejímž přetržením by zvíře strádalo, není možné při podstatném porušení kupní smlouvy v důsledku vadného plnění požadovat navrácení psa a odstranění vady dodáním nového bezvadného jedince. Obdobný závěr platí pro navrácení psa při odstoupení od kupní smlouvy.

Vzhledem k tomu, že poslední zasedání Ústřední komise pro ochranu zvířat konané dne 3. prosince 2015 nebylo kvůli nedostatečnému počtu přítomných členů usnášeníschopné, obrátil se předseda s žádostí o konzultaci na předsedu Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti.

Po pečlivém prostudování podnětu a zohlednění všech argumentů se předseda Ústřední komise pro ochranu zvířat se stanoviskem odborné platformy ANMAL EYE ztotožnil a vydal následující doporučení:

Při podstatném porušení kupní smlouvy o prodeji psa v důsledku vadného plnění nelze požadovat navrácení zvířete a odstranění vady dodáním nového bezvadného jedince, resp. navrácení zvířete při odstoupení od kupní smlouvy, pokud mezi psem a novým majitelem již došlo k vytvoření emoční vazby, jejímž přetržením by zvíře strádalo. Každý případ je třeba posuzovat podle konkrétních okolností.

Cílem předmětného doporučení je upozornit praxi na nutnost reflexe § 494 NOZ a zvýšit informovanost široké veřejnosti o této problematice. Předseda Ústřední komise pro ochranu zvířat i právní specialisté z odborné platformy ANIMAL EYE současně nabízí pomoc při konzultacích nebo posuzování výše uvedených skutečností.

Tento názor předsedy Ústřední komise pro ochranu zvířat není právně závazný - byl přijat s vědomím, že výklad právních předpisů je v České republice oprávněn provádět pouze soud. Vyjadřuje však odborný názor předsedy Ústřední komise pro ochranu zvířat na tuto problematiku, a to podle právního stavu ke dni jeho zpracování.

Ing. Radim Fiala
předseda Ústřední komise pro ochranu zvířat